

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 3MCdo/7/2012                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 5310201242                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 26.11.2015                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Emil Franciscy           |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2015:5310201242.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ E. V. a 2/ U. V., bývajúcich vo X., zastúpených Advokátskou kanceláriou VARMUS s.r.o., so sídlom v Čadci, Palárikova č. 83, IČO: 36863203, proti žalovaným 1/ U. V., bývajúcej vo VQ., 2/ R. M., bývajúcej v B., zastúpeným advokátskou kanceláriou JUDr. Stopka, JUDr. Blendovský, JUDr. Strapáč PhD. s.r.o. so sídlom v Čadci, Potočná č. 2835/1a, IČO: 36 866 849, o určenie práva prechodu a iné, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 14 C 12/2010, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 15. augusta 2011 sp. zn. 5 Co 237/2011, takto

### rozhodol:

Mimoriadne dovolanie o d m i e t a.

Žalované 1/ a 2/ sú povinné zaplatiť do troch dní žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní každému vo výške 65,50 € na účet advokátskej kancelárie VARMUS, s.r.o. so sídlom v Čadci, Palárikova č. 83, IČO: 36863203.

### Odôvodnenie

Okresný súd Čadca rozsudkom z 18. januára 2011 č.k. 14 C 12/2010-291 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť trpieť právo prechodu pešo, povozom, osobným a nákladným motorovým vozidlom žalobcov 1/ a 2/ cez parcelu č. XXXX/X nachádzajúcu sa v katastrálnom území M., a to v časti vyznačenej bodmi 1, 5, 13, 43-35, 43-36, 3, 2, 1 grafického plánu tvoriaceho súčasť znaleckého posudku Ing. Martina Krnáča č. 15/2005 (ďalej len „sporná časť parcely“). Žalovaným 1/ a 2/ zároveň uložil povinnosť nahradiť žalobcom 1/ a 2/ trovy konania. Výsledkami vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalobcovia na základe ústnej dohody uzavretej so žalovanou 2/ a s (už medzičasom zomrelým) L. V. boli v dobrej viere, že nadobudli právo prechodu cez spornú časť parcely, a to nielen dočasne - pre účely výstavby ich rodinného domu, ako tvrdili žalované, ale natrvalo. V prospech tohto záveru svedčilo aj neskoršie správanie žalovanej 1/, ktorá žalobcom ani po dostavbe rodinného domu nebránila v prechode cez spornú časť pozemku. Výdržacia doba (§ 134 Občianskeho zákonníka) začala plynúť od začatia výstavby rodinného domu žalobcami v roku 1974. Žalobcovia počas plynutia tejto doby vykonávali právo prechodu nerušene v dobrej viere, že im toto právo patrí. Výdržacia doba uplynula v roku 1984, kedy žalobcovia nadobudli vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu s

obsahom, ktorý súd vymedzil vo výroku rozhodnutia. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p.

Na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ Krajský súd v Žiline rozsudkom z 15. augusta 2011 sp. zn. 5 Co 237/2011 napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.) a žalované zaviazal nahradiť žalobcom trovy odvolacieho konania. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku a na zdôraznenie jeho správnosti (§ 219 ods. 2 O.s.p.) uviedol, že v danom prípade je žalovaná 1/ pasívne legitimovaná napriek tomu, že v súčasnosti nie je vlastníčkou dotknutého pozemku. Dokazovaním bolo totiž preukázané, že aj naďalej bráni žalobcom vykonávať práva patriace im k spornej časti pozemku. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil poukázaním na § 142 ods. 1 O.s.p.

Na podnet žalovaných 1/ a 2/ podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie proti rozsudkom prvostupňového a odvolacieho súdu s tým, že napadnutými rozhodnutiami bol porušený zákon. V konaní došlo k procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.) tým, že súdy nerešpektovali právny názor vyslovený Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v skoršom zrušujúcom uznesení sp. zn. 3 MCdo 7/2008. Napadnuté rozhodnutia súdov tiež spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), ktoré vychádza z rozporných a predčasných výsledkov vykonaného dokazovania. Podľa názoru generálneho prokurátora rozhodli súdy nesprávne aj o trovách konania. Z týchto dôvodov navrhol napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa názoru žalobcov, ktorý uviedli vo vyjadrení k dovolaniu, je čisto účelové tvrdenie žalovaných, že právo prechodu cez spornú časť pozemku bolo dojednané iba na dobu výstavby rodinného domu. Súdy správne uzavreli, že išlo o právo na neobmedzený čas a že žalobcovia oprávneným a neručeným vykonávaním tohto práva po stanovenú dobu vydržali právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Súdy správne rozhodli aj o náhrade trov konania. Z týchto dôvodov navrhli mimoriadne dovolanie zamietnuť; žiadali tiež priznať náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní.

Žalované sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadřili.

Najvyšší súd ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie treba odmietnuť.

Podľa § 243e ods. 1 O.s.p. ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f O.s.p.), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie. Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 O.s.p.).

V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu pretrvávala nejednotnosť rozhodovania a výkladu ustanovení § 243e až § 243j O.s.p. v otázke procesnej prípustnosti mimoriadneho dovolania. Na spoločnom rokovaní občianskoprávného a obchodnoprávného kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 20. októbra 2015, bolo prijaté spoločné zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Procesná prípustnosť mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka je v občianskom súdnom konaní podmienená tým, že tento účastník najprv sám neúspešne využil možnosť podať všetky zákonom dovolené riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré boli potenciálne spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie

rozhodnutie. Pokiaľ túto možnosť nevyužil, mimoriadne dovolanie treba odmietnuť“.

Predmetné stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 94/2015, vychádza z názoru, že postup účastníka občianskeho súdneho konania, ktorý mal v určitom prípade možnosť napadnúť rozhodnutia súdov odvolaním alebo dovolaním, uvedenú možnosť ale nevyužil, i keď tieto opravné prostriedky mali potenciál podstatne ovplyvniť rozhodnutie súdu, sa prieči všeobecne rešpektovanej zásade „nech si každý chráni svoje práva“. Táto zásada zdôrazňuje procesnú povinnosť účastníka vyvinúť vlastnú aktivitu a iniciatívu tak, aby sám svojimi procesnými úkonmi riadne, včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou sledoval ochranu svojich subjektívnych práv. Pokiaľ účastník konania zostane v naznačenom smere pasívny, je (neskoršia) aktivita generálneho prokurátora vyústiaca do podania mimoriadneho dovolania neprípustná a nemôže mať procesné dôsledky predpokladané v § 243e až § 243j O.s.p.

Najvyšší súd, stotožňujúc sa v preskúmvanej veci so závermi, na ktorých spočíva uvedené stanovisko, skúmal na podklade spisu, či žalované napadli rozsudok odvolacieho súdu dovolaním. Po zistení, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nepodali, najvyšší súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora odmietol ako procesne neprípustné (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s ustanoveniami § 243b ods. 5 O.s.p. a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Generálnemu prokurátorovi v konaní o mimoriadnom dovolaní nemôže byť uložená povinnosť nahradiť trovy konania. Povinnosť nahradiť trovy konania v konaní o mimoriadnom dovolaní má ten, kto podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania (viď § 148a ods. 1 a 2 O.s.p.). V danom prípade dali podnet na mimoriadne dovolanie obe žalované. Dovolací súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. priznal žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní spočívajúcu v odmene advokátskej kancelárie (ktorá ich zastupovala už pred súdmi nižších stupňov) za jeden úkony právnej služby - písomné vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu zo 6. júna 2012 (§ 14 ods. 1 písm. c/, § 11 ods. 1, § 13 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, a to každému zo žalobcov samostatne vo výške 46,95 €, čo s náhradou výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné podľa § 16 ods. 3 tejto vyhlášky (vo výške 7,63 €) a DPH podľa § 18 ods. 3 tejto vyhlášky (vo výške 10,91 €) predstavuje celkom 65,50 €.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.